

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15025566	IES Ferrol Vello	Ferrol	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Relixión católica	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	12
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	13
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	13
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	14
6. Medidas de atención á diversidade	14
7.1. Concreción dos elementos transversais	15
7.2. Actividades complementarias	15
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	16
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	17
9. Outros apartados	17

1. Introducción

A materia de Relixión Católica na escola caracterízase polas súas contribucións educativas expostas en liña cos obxectivos, fins e principios xerais e pedagóxicos do conxunto da etapa, tamén coas competencias clave. Coas aprendizaxes do currículo, inspiradas na antropoloxía cristiá, enriquecése o proceso formativo do alumnado, se así o elixiron as súas familias: accédese a aprendizaxes culturais propias da tradición relixiosa e da contorna familiar que contribúen a madurar a identidade persoal; a aprendizaxes de hábitos e valores, necesarios para a vida individual e social, e a aprendizaxes vitais que dan sentido humano e cristián á vida e forman parte do necesario crecemento interior.

Estas achegas do currículo de Relixión Católica, á luz da mensaxe cristiá, responden a un compromiso de promoción humana coa inclusión de todos, fortalecen o poder transformador da escola e supoñen unha contribución propia ao perfil de saída do alumnado ao termo da educación básica.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar, valorar e expresar os elementos crave da dignidade e identidade persoal a través da interpretación de biografías significativas, para asumir a propia dignidade e aceptar a identidade persoal, respectar a dos outros, e desenvolver con liberdade un proxecto de vida con sentido.	1-3			1-4	1-2-4-5		2-3	3
OBX2 - Valorar a condición relacional do ser humano, desenvolvendo destrezas e actitudes sociais orientadas á xustiza e á mellora da convivencia tendo en conta o maxisterio social da Igrexa, para aprender a vivir con outros e contribuír á fraternidade universal e a sustentabilidade do planeta.	2-5	3	5	3	3	1-2-4	1	
OBX3 - Asumir os desafíos da humanidade desde unha perspectiva inclusiva recoñecendo as necesidades individuais e sociais, discerníndoos coas claves do 'Reino de Deus', para implicarse persoal e profesionalmente na transformación social e o logro do ben común.	1-5		3	1	3	3-4	1	3
OBX4 - Interpretar e admirar o patrimonio cultural nas súas diferentes expresións, recoñecendo que son portadoras de identidades e sentido, apreciando como o cristianismo se ha encarnado en manifestacións diversas, para desenvolver sentido de pertenza, participar na construción da convivencia e promover o diálogo intercultural no marco dos dereitos humanos.	4	3		2-3		3		1-2-4

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Recoñecer e apreciar a propia interioridade, a experiencia espiritual e relixiosa, presente en todas as culturas e sociedades, comprendendo a experiencia de personaxes relevantes e valorando as posibilidades do relixioso, para discernir posibles respostas ás preguntas sobre o sentido da vida, e favorecer o respecto entre as diferentes tradicións relixiosas.	1				1-3-5	3	2	1-3
OBX6 - Identificar e comprender os contidos esenciais da Teoloxía cristiá, contemplando e valorando a contribución da tradición cristiá á procura da verdade, para dispoñer dunha síntese do cristianismo que permita dialogar con outras tradicións, paradigmas e cosmovisións.	2-3		4	1	4-5	1-4	3	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Búscanse superheroes. Únete ao reto!	Escóitanse numerosas voces no noso mundo: hai que facer algo para cambiar isto xa, non queda máis tempo. Pero para cambiar as cousas hai que ser auténticos heroes.	17	7	X		
2	Unha historia de liberdade	A fidelidade irrompe con forza na vida e nas relacións dos adolescentes e marca gran parte das súas experiencias, positivas ou decepcionantes. É tamén un concepto central na historia bíblica e no amor de Deus cara ao seu pobo.	17	6	X		
3	O segredo oculto	As grandes preguntas irrompen na adolescencia e conviven coa necesidade de seguridades. Elas son unha ocasión para formular os fundamentos da vida e buscar respostas. Coñecer as que dan as relixións é unha achega fundamental para este proceso.	17	6		X	
4	Unha montaña rusa emocional	As nosas propias necesidades e posibilidades colócanos ante situacións de inxustiza en que millóns de persoas ven negadas as	16	5		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	Unha montaña rusa emocional	primeiras e abortadas as segundas. Para cambiar esta situación pode ser necesario deixarnos transformar, e hai relacións e encontros que poden conseguilo, como fixo Xesús con algúns dos seus contemporáneos.	16	5		X	
5	Un novo mundo	Nun mundo globalizado e nunha sociedade plural é necesario coñecer e respectar outras relixións, factores clave na historia e na formación cultural de grandes rexións do planeta.	17	6			X
6	Para gustos, cores!	A pesar da diversidade e da interculturalidade, seguen existindo colectivos vulnerables ou excluídos debido a algunhas das súas peculiaridades. A obra de Xesús e a DSI avogan pola igualdade existencial de todos os seres humanos independentemente das súas características físicas, psicolóxicas ou sociais.	16	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Búscanse superheroes. Únete ao reto!	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Vivir en profundidade cada un dos seus días e tomar decisións de acordo cos valores de Xesús.	PE	20
CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.	Soñar un proxecto para a súa vida que valla a pena, onde sexa feliz facendo felices aos que teñen ao seu arredor.	TI	80
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Facer súas as actitudes propias dos héroes: o respecto e a xenerosidade que lle axuden a coidarse, a acoller aos demais e a defender a natureza.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.	Ser un heroe desde hoxe: coñecer e comenar a apoiar proxectos para mellorar este mundo, desde o seu colexio, a casa, o seu barrio...		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - Figuras históricas e eclesiais comprometidas co ben común. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Os dereitos humanos e os obxectivos de desenvolvemento sostible en relación co pensamento social cristián. - Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta.

UD	Título da UD	Duración
2	Unha historia de liberdade	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Definir valores e actitudes que axuden a coidar dos outros desde o respecto, a gratuidade e a inclusión.	PE	20
CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.	Identificar trazos esenciais da persoa e a súa relación coa liberdade e coas decisións persoais.	TI	80
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Comprender o compromiso polo ben común participando en accións de mellora da súa contorna ou da realidade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.	Recoñecer o labor da Igrexa, o seu compromiso social e a súa contribución por un mundo mellor.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - Figuras históricas e eclesiais comprometidas co ben común. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta. - A esperanza cristiá e a santidad.

UD	Título da UD	Duración
3	O segredo oculto	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Formular preguntas e buscar posibles respostas acerca do sentido da vida, distinguindo as respostas das grandes relixións e comprendendo a proposta de Xesús.	PE	20
CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.	Expresar e compartir en grupo situacións ou circunstancias nas que recoñece a esixencia humana da felicidade e plenitude.	TI	80
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Comprender que el, e todas as persoas que coñece, son únicas, con moito potencial e responsables cada unha de si mesma.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Agradecer que é libre e comprender que tamén o son os demais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal. - O Evanxeo como resposta á procura de sentido. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - Respecto #ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural. - Figuras históricas e eclesiais comprometidas co ben común. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta. - Actitudes e destrezas de diálogo ecuménico e interrelixioso con pleno respecto ás conviccións propias e as dos outros. - A esperanza cristiá e a santidad.

UD	Título da UD	Duración
4	Unha montaña rusa emocional	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Comprender que o plan de Xesús pode cambiar a forma de ver o mundo, recoñecendo os seus talentos e como sacarlles partido.	PE	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Mirar e comprender a súa propia realidade, recoñecendo as súas necesidades e que as persoas fomos creadas para vivir con dignidade.	TI	80
CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.	Tomar decisións en favor da sostibilidade e do ben común, recoñecendo situacións de inxustiza e buscando solucións .		
CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.	Comprender que é o pecado social e as súas consecuencias.		
CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.	Profundizar no diálogo ecoloxía integral coa reflexión científica sobre o desenvolvemento sostible.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - O Evanxeo como resposta á procura de sentido. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Os dereitos humanos e os obxectivos de desenvolvemento sostible en relación co pensamento social cristián. - Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.

UD	Título da UD	Duración
5	Un novo mundo	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Identificar os valores comúns das relixións, e estar disposto a colaborar con crentes doutras relixións para facer un mundo mellor.	PE	20
CA1.7 - Participar criticamente na promoción da diversidade cultural, expresando e achegando creativamente as experiencias propias, respectando as diferenzas entre persoas e comunidades.	Aprender a romper prexuízos como fixo Xesús na súa época.	TI	80
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Comprender a importancia das festividadeas relixiosas e o seu valor cultural e social.		
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Comprender que outras culturas e relixións poden achegar elementos positivos á súa personalidade.		
CA1.10 - Favorecer a convivencia social en contextos plurais, respectando as opcións persoais e xerando espazos de diálogo e encontro.	Aprender a construír unha sociedade en cooperación con persoas doutras realidades relixiosas e culturais, podendo ser Xesús de Nazaret un nexo de unión.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - Estratexias de comunicación en distintas linguaxes das propias ideas, crenzas e experiencias en contextos interculturais. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural. - Respecto #ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural. - Valor das prácticas espirituais do monacato, a mística e a devoción popular. - Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Actitudes e destrezas de diálogo ecuménico e interrelixioso con pleno respecto ás conviccións propias e as dos outros. - O compromiso das relixións na construción da paz e a superación da violencia e os fundamentalismos.

UD	Título da UD	Duración
6	Para gustos, cores!	5

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.	Coñece os requisitos da vida digna según os dereitos humanos e a importancia de defender a dignidade das persoas.	PE	20
CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.	Analizar críticamente as incoherencias e inxustizas sociais e recoñecer a achega cristiá e os seus conceptos como resposta para a mellora social, e implicarse persoalmente con actitudes e iniciativas de transformación persoal.		
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Recoñecer situacións de exclusión, e coñecer e valorar as achegas de gratuidade de Xesús para a construción da civilización do amor.	TI	80
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso coa dignidade de todas as persoas, mediante a Doutrina Social e tamén con accións concretas.		
CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.	Coñecer e valorar iniciativas sociais e eclesiásticas gratuitas para mellorar o mundo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - Razonabilidade da fe, desenvolvemento integral da persoa e fomento do ben común. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo. - Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas. - A vida da Igrexa como xeradora de identidade e cultura ao longo da historia: análise das súas contribucións á construción social, política e cultural.

Contidos

- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Os dereitos humanos e os obxectivos de desenvolvemento sostible en relación co pensamento social cristián.
- Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta.
- Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía a utilizar basearase nunha aprendizaxe competencial, que permita conectar contidos das distintas materias curriculares ademais de abordar os diferentes elementos transversais.

Para alcanzar este obxectivo metodolóxico, levarase a cabo:

-A realización de proxectos significativos e de actualidade que partan dos coñecementos previos do alumnado e do seu contorno próximo, así como dos seus centros de interese, os cales fomentarán a súa curiosidade e a motivación pola aprendizaxe.

-Actividades que partan da observación e experimentación, traballando o método científico a través de diversas investigacións e traballos, desenvolvendo estruturas de aprendizaxe cooperativa.

-Tarefas de aprendizaxe integradas que faciliten a contextualización de proxectos, pequenas investigacións no medio, resolución de problemas concretos, realización de debates sobre temas de actualidade (ambientais, xeográficos, históricos, xogos educativos...) nas que o alumnado avance no desempeño das súas competencias.

-Tarefas nas que o alumnado teña que planificar, deseñar, propoñer e comunicar diferentes propostas e proxectos a situacións presentadas, fomentando a creatividade, empregando a información proporcionada polos medios tecnolóxicos e utilizando de xeito eficiente diferentes ferramentas e dispositivos dixitais.

Para levar a cabo estas actividades:

-Partiremos dos coñecementos previos do alumnado, tendo en conta as súas aprendizaxes anteriores e o seu desenvolvemento cognitivo e emocional.

-As explicacións do docente irán acompañadas de apoio visual con imaxes, vídeos e a elaboración de esquemas e mapas conceptuais.

-Utilizaremos unha metodoloxía activa, manipulativa e contextualizada, achegando ao alumnado ao descubrimento activo a través da formulación de preguntas, procura de información de diferentes fontes seguras e fiables, así como da realización de experimentos sobre investigacións relacionadas cos distintos elementos naturais, favorecendo a realización de tarefas de aprendizaxe integradas e contextualizadas.

-Realizaremos prácticas de traballo individual e en equipo, favorecendo a inclusión de todo o alumnado a través do traballo cooperativo na resolución conxunta de proxectos e tarefas.

Utilizaremos diferentes técnicas de aprendizaxe cooperativa, por un lado dinámicas de cohesión de grupo; e por outro, estruturas cooperativas que se desenvolverán en diferentes momentos das unidades didácticas para traballar os contidos (Parada 3 minutos, Lapis ao centro, Folio xiratorio, Estrutura 1-2-4...).

Despois do traballo individual e grupal, realizaremos unha posta en común en gran grupo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Caderno ou carpeta persoal no que se irán elaborando as diferentes actividades.
Ordenador individual e materiais da plataforma Edixgal.
Libros e pizarra dixital.
Libros de texto do departamento, e material bibliográfico diverso: biblias, mapas, murais.

Fichas e carpetas de recursos individualizados do departamento.
Documentos da Igrexa Católica (Encíclicas, Concilio Vaticano, etc.)
Revistas, diarios, información en soportes variados da Biblioteca do centro.
Diversos recursos lúdicos e de contido relixioso tanto en papel como na Rede.
Xogos e dinámicas grupais.
Videos relacionados cos temas vistos.

O libro de texto segue un proxecto global pensado para que todo o alumnado aprenda, desenvolva as súas competencias e transfira ás aprendizaxes á súa vida. Conta cunha contorna virtual de aprendizaxe que facilita a relación entre o alumnado e o profesor e favorece un modo de aprendizaxe máis eficaz.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao ser a Relixión unha materia de oferta obrigatoria para o centro e de libre elección para o alumno, estes poden acceder á materia mesmo sen tela cursado con anterioridade polo que non é necesario que acrediten coñecementos previos. Con todo, tomarase información dos coñecementos do alumnado, ao comezo do curso, a través dun cuestionario, test ou xogo relixioso.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	17	17	17	16	17	16	100
Proba escrita	20	20	20	20	20	20	20
Táboa de indicadores	80	80	80	80	80	80	80

Criterios de cualificación:

Dentro dos criterios de avaliación a asistencia a clase será obrigatoria para poder superar a materia (sempre que non haxa unha causa xustificada).

O curso estrutúrase en tres avaliacións que serán cualificados cunha nota numérica de 1 a 10, sendo a nota mínima para aprobar dun 5.

Criterios de cualificación:

20% corresponderá a unha proba escrita (cuestionario de verdadeiro ou falso, encher espazos en branco, aparellar, selección multiple) sobre os coñecementos tal como se reflicte no punto 3.3 desta programación.

O restante 80% repartirase do seguinte xeito:

10% corresponderá ao traballo, tanto individual como en grupos, realizado polo alumno e será medido a través de rúbricas.

10% corresponderá a actitude ante a aprendizaxe que valorará a participación na aula e a implicación na materia.

60% corresponderá ao caderno de clase que deberá estar completo e correxido.

A nota final da materia será a media aritmética das cualificacións das tres avaliacións, tendo que ser esta de 5.

Se a suma das tres avaliacións é negativa, o alumno/a poderá recuperar a materia mediante a realización de actividades ou traballos sobre os contidos da programación que non estean superados, en datas anteriores á sesión da terceira avaliación.

En caso de identificación dun alumno ou alumna utilizando calquera método fraudulento, tanto nas probas escritas como nas tarefas realizadas, este cualificarase de 0. Este feito será sancionado como conducta contraria á convivencia e rexistarase en XADE.

Criterios de recuperación:

Dado que o proceso de avaliación dos alumnos é continuo, as dificultades serán detectadas con rapidez e se facilitará que o alumno se poña ao día co traballo non realizado ou cos saberes non adquiridos.

No caso de que a media das tres avaliacións non acadase a nota de 5, programarase traballo de recuperación encamiñado a que o alumno supere as dificultades e poida aprobar o curso. O traballo corresponderá á parte non acadada e reflectirase na nova nota de avaliación que á súa vez fará media para a nota da avaliación ordinaria.

Estas actividades de recuperación serán levadas a cabo en datas anteriores á sesión da terceira avaliación.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Se un alumno/a ten pendente a relixión católica do curso anterior e segue cursándoa, se aproba a primeira e a segunda avaliación, automaticamente lle queda recuperada a materia pendente.

No caso de que o alumno/a non siga cursando a materia de relixión no curso actual, preparase un caderno con actividades que se irán entregando ao alumno o principio de cada avaliación para entregar en novembro, febreiro e maio.

6. Medidas de atención á diversidade

Na programación tense en conta unha serie de aspectos que permiten individualizar no posible o proceso de ensino aprendizaxe. Para iso adóptanse as seguintes medidas:

*Distinguir entre contidos prioritarios, complementarios e de ampliación.

*Propoñer variedade de actividades para un mesmo contido. Utilizar metodoloxías diversas.

*Empregar materiais didácticos variados e graduados en función da súa dificultade.

*Favorecer agrupamentos en clase que posibiliten a interacción.

O departamento de relixión tamén podería programar, en caso necesario, medidas de enriquecemento curricular para atender ao alumnado de altas capacidades, por medio de traballos en proxectos individuais que lles permitan aos alumnos alcanzar os obxectivos e ampliar os contidos, empregando os recursos que mellor se adaptan a cada alumno.

Para atender a diversidade de intereses, estilos cognitivos e ritmos de aprendizaxe propóñense en cada trimestre actividades de ampliación e reforzo.

1) Medidas ampliación:

*Preparar actividades con diferentes niveis de dificultade dos contidos.

*Traballar a motivación polo esforzo e a superación, buscando os seus propios interrogantes e intereses.

*Actividades que desenvolvan as habilidades de ensinar a pensar, de como aprender, para usar fontes e materiais diversos e habilidades de comunicación.

*Responsabilizar a este alumnado dunha dinámica de traballo na cal colaboren cos compañeiros/as.

2) Medidas de reforzo:

*Elixir vías de traballo que ao alumno/a lle resulten motivadoras e deseñar actividades axeitadas aos ritmos e estilos de aprendizaxe do alumnado.

*A través de diferentes dossiers/talleres, etc.

Non caso de contar con algún alumno con NEAE, seguiranse as directrices do Departamento de Orientación.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Comprensión Lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Creatividade	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Eduación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Fomento do espírito crítico	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Formación estética	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación para a sostibilidade e consumo responsable	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Ao traballar os mesmos descritores operativos que as demais materias, a materia de Relixión pode integrarse como unha materia nos proxectos de interdisciplinariedade e o traballo por ámbitos. Nos propios saberes recóllese a relación con outras disciplinas especialmente Lingua, Xeografía e Historia, Educación Plástica e Visual, etc

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saída cultural (Caedral Santiago de Compostela)	Visita a un lugar de interese relixioso e cultural	X		
Conmemoracións	Recollidas no calendario escolar, como poden ser festas do calendario litúrxico católico (Advento, Nadal, Coresma, Semana Santa e Pascua), Día Internacional da Paz.	X	X	X

Observacións:

Realización de actividades extraescolares conxuntas con outros Departamentos para a realización de viaxes ou actividades de interese para a área.

Convivencias, encontros, xornadas para o intercambio de experiencias e reflexións, na zona de Ferrol.

Realizaremos calquera actividade que se programe por parte doutros centros ou institucións educativas que nos parezan relevantes para a formación do noso alumnado e estén conectadas ao currículo da área.

Pintado de colgantes ou caixas para levar como agasallo para a casa.

Pintado de ovos durante a Coresma.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Regulación da práctica docente
Metodoloxía empregada
Utilización dunha metodoloxía adecuada
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Preparación das sesións e os materiais didácticos
Medidas de atención á diversidade
Medidas para a atención á diversidade
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Avaliación das aprendizaxes e información do proceso aos alumnos e familias

Descrición:

Para avaliar o proceso do ensino empregaranse os indicadores de logro que aparecen arriba. Este indicadores nos informaran de:

* Se existe coherencia entre o programado e o desenvolvemento do curso, se a distribución temporal e equilibrada e se adecua ás características do grupo.

* Se a metodoloxía empregada se axusta ao grupo de alumnos, é axeitada ao desenvolvemento das súas capacidades, e se foi considerada a interdisciplinabilidade (en actividades e tratamento dos contidos.)

* Da validez dos recursos empregados na aula.

* Se os criterios para unha avaliación positiva atópanse adecuadamente vinculados aos contidos, as actividades planificadas, serven para acadar os obxectivos programados, e se os criterios de avaliación e de cualificación déronse a coñecer tanto ao alumnado como as familias.

* Se se adoptaron medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe, se as medidas e recursos ofrecidos foron suficientes e se aplicaron medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo ós informes do D.O.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A revisión da programación está susexita ao proceso de avaliación , no caso de non acadar os obxectivos previstos procederáse a facer axustes no tempo e na secuenciación das unidades para atender ás necesidades do grupo. Así mesmo o rematalo curso faise un informe de elementos que deben ser revisados, así como as propostas de mellora.

9. Outros apartados